

**מה תהיה המילה העברית
האהובה? מה תהיה מילת
השנה?**

**חדש בחנות הספרים – אוצר
קונטרסי המסורה: מְכַמֵּי
לְשׁוֹן מִנִּי קֶדֶם**

לאחר ששלחתם לנו **הצעות מרגשות ויפות למילים אהובות** – עכשיו תוכלו להצביע ולבחור:

מהי המילה העברית האהובה? אהבה, הביתה, משפחה ואולי גלידה?

מהי מילת השנה? מטוש, מסכה, סגר ואולי חיסון?

וגם: מה המילה המצחיקה? מה החידוש האהוב? מה המילה הנדירה האהובה? ומה מילת העגה שאי אפשר בלעדיה? **כל המילים הזכות יפורסמו ביום העברית תשפ"א.**

הצביעו עכשיו באתר האקדמיה

עוד פעילויות מקוונות ביום העברית תשפ"א

"קונטרסי המסורה" הוא מונח שטבע המחבר למכלול פרקי הלשון שבהם ניסוחים שיטתיים ראשוניים במסורה – בהכללה קדם־דקדוקית ובדקדוק. אלו נעתקו בקבוצות ולאחדים בגיליוני ספרי המקרא.

הספר מציג שישים קונטרסי מסורה, שנכתבו במועדים שונים ובמקומות שונים, והם מוגשים בקבוצות לפי נושאייהם, כגון תשעה קונטרסים העוסקים בשווא ובחטפים. כל אחד מהקונטרסים הוהדר ונותח והתבררו העניינים הנידונים בו.

לרכישה במחיר מבצע בחנות הספרים

■ **משרה ביעוץ לשון** – תאגיד השידור הישראלי 'כאן' מפרסם מודעת דרושים לביעוץ לשון ולעריכת לשון לטקסטים משודרים וכתובים בכלל המסדות (פלטפורמות) של התאגיד. **לפרטים נוספים**

■ שם הממלכה הקטנה השוכנת בהרי ההימלאיה (שכוננה יחסים דיפלומטיים מלאים עם ישראל) הוא **בוטאן** ולא "בהוטן" – כך לפי קביעתה של הוועדה הציבורית לשמות מדינות הפועלת בחסות מכון התקנים. **להרחבה**

■ החלופה העברית למוטציה היא **תְּשָׁנִית** – שינוי במערך הגנטי (genotype) של פרט מסוים הגורם לשינוי בתכונותיו. המילה **תְּשָׁנִית** בנויה כמו המילים **תְּבִנִית**, **תְּמַצִּית**, **תְּקָלִית**. בכולן התי"ו הראשונה והתי"ו האחרונה אינן מן השורש. **להרחבה**

כתבתם טקסט, ואתם רוצים שלשונו תהיה תקינה ותקנית? מה אתם מצפים מעורכי לשון? עד כמה עליהם להתערב בטקסט שלכם?

ואם אתם עורכי לשון, ודאי שאלתם את עצמכם לא פעם: באיזו מידה להתערב בסגנון של הכותבים? מה הם גבולות הציות לתקן – האם חשוב לציית תמיד ובכל מחיר או יש מקום לגמישות?

לכבוד יום העברית תשפ"א אנחנו מזמינים את כל מי שחפץ לו בכתיבה העברית לסדנה מיוחדת על גבולות העריכה משני צידי המתרס – מזווית הראייה של העורכים ומנקודת המבט של הכותבים.

ההשתתפות ללא עלות – מספר המקומות מוגבל:
לפרטים נוספים ולהרשמה

שוב ושוב אנחנו נשאלים: איך יכול להיות שצורת הרבים של מילים ממין זכר, כמו חלון, קיר, כיסא ושולחן, היא בסימט 'ז'וֹת, וצורת הרבים של מילים ממין נקבה, כמו מילה, שנה, ביצה ונמלה, היא בסימט 'ים'.

מניחים כי הסימט 'יום ויום' לא ציינו במקור מין דקדוקי, וכי היערכותן לפי זכר ונקבה בשמות התואר – ובמידה פחותה בשמות העצם – מאוחרת יחסית. בעבר הרחוק הייתה כנראה הבחירה בין הסימט תלויה בגורמים אחרים שאפשר רק לשערם, ובהם תבנית המילה ומשמעה. בשמות רבים יש אפוא אי-התאמה בין המין הדקדוקי של השם לצורת הרבים המצופה ('יום' לזכר ויום לנקבה). ואולם בשמות רבים אחרים, בייחוד אלה שנוצרו בעברית החדשה, סימט הרבים הנוספת לשם נקבעת בפשטות על פי המין הדקדוקי.

כיצד מברכים את היוצא לדרך? במקרא רגילה הברכה 'לך לשלום', למשל בדברי עלי לחנה "לכי לשלום ואלהי ישראל יתן את שלתך אשר שאלת מעמו" (שמואל א א, יז), אך יש במקרא גם 'לך בשלום' (שמואל א כט, ז; שמואל ב טו, ט). החילופים בין מילות היחס ב' ול' מוכרים גם במקרים אחרים, כגון 'בלא' ו'ללא', 'באחרונה' ו'לאחרונה'. נראה ששתי הברכות 'לך לשלום' ו'לך בשלום' מכאנות לעניין אחד, ושתייהן טובות גם בימינו.

ומה בדבר הברכות 'שוב' (או חזור) 'לשלום', 'שוב' (או חזור) 'בשלום'? בביטויים אלו הגרסה המקובלת בימינו היא דווקא 'בשלום'. כך אנו מוצאים תמיד גם במקרא, למשל: "ושבתי בשלום אל בית אבי" (בראשית כח, כא).

להרחבה

להרחבה

שאלה בעברית

תמיכה באקדמיה

להתראות באיגרת הבאה!